

PÉCSI JÓZSEF ARCKÉPE, 1923 KÖRÜL

Olaj, vászon, 83,5x63,5 cm
Jelezve balra lent: Korb

KIÁLLÍTVA:

- Négy magyar festőnő. Feszty Masa, Korb Erzsébet, Szemere Lenke és Székely Kovács Olga kiállítása. Ernst Múzeum, Budapest, 1927. március, katalógus: 146.

KIÁLLÍTVA ÉS REPRODUKÁLVA:

- Korb Erzsébet. Qualitas Galéria, Budapest, 1990. október–november, katalógus: szám nélkül
- Árkádia tájain. Szőnyi István és köre. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2001. szeptember 27. – 2002. január 27. katalógus: 115.

REPRODUKÁLVA:

- Genthon István: Korb Erzsébet. Amicus Kiadó, Budapest, 1928. 15. kép
- Zwickl András: Alteregő – Nemi szerepek és identitás Korb Erzsébet művészetében. Új Művészet, 1999. 8. 4–6.

Kikiáltási ár: 5 000 000 Ft / 18 116 EUR

A festő...

Járitz Józsa mellett az 1920-as évek legmeghatározóbb festőnő egyénisége. Korai halála ellenére is – 1925-ben hunyt el – két ízben szerepelt önálló kollekcióval az Ernst Múzeumban. Aba-Novák Vilmos, Patkó Károly és Szőnyi István mellett az úgynevezett Árkádia-festészet, az 1920-as évek újklasszicista festészetének legjelentősebb alakja volt.

Leggyakoribb témáit, allegorizáló aktkompozícióit mindig természeti környezetbe helyezi, melyek szinte spirituális fénytől átjárt monumentális tájháttér előtt jelennek meg. Műveinek címadása is arról tanúskodik, hogy Korb szimbolikus, allegorikus tartalmakat kívánt megjeleníteni festményein, melyek sok esetben semmilyen konkrét ikonográfiai előzménnyel nem hozhatóak összefüggésbe. Ezeket a jelképes tartalmakat a különböző érzelmi-hangulati állapotokat sugalló testtartások közveítik – miként az itt bemutatott arcképen is. Művei a Magyar Nemzeti Galériában rendezett *Árkádia Tájain. Szőnyi István és köre* című kiállítás alkalmával kaptak ismét szélesebb nyilvánosságot – 10 művével szerepelt a tárlaton a festőnő –, immár méltó módon kapcsolva be a művész életművét a kor festészeti törekvéseinek áramába.

...és modellje

Pécsi József a 20. század első felének leg-sokoldalúbb fotográfusa volt: portré-, akt-, reklám- és műtárgyfelvételeket készített. A hazai és nemzetközi fotóéletbe már az 1910-es évektől bekapcsolódott. A fotózásnak nemcsak a gyakorlata, hanem az

elmélete is komolyan foglalkoztatta. Első önálló publikációja (*A fény művészete*, 1916) jól mutatja mély művészettörténeti érdeklődését, már ekkor a fotó műfajának művészi lehetőségeit kutatta. Kutató személysége minden új technikai eljárásra nyitott volt: a pikturalizmusból induló munkásságában az 1930-as évekbe eljutott a hűvös tárgyilagosság, az új tárgyiasság – a Neue Sachlichkeit –, a Bauhaus-iskola és a kassáki képarchitektúra tanulságainak fölhasználásáig. Sokirányú fotográfusi tevékenységében több mint négy évtizedes alkotómunkásságában külön fejezetet képez portré-galériája, páratlanul gazdag arcképcsarnoka, amelyben számos lélektanilag is hitelesen jellemzett arc más tartozik, így Bartók Béla, Gulácsy Lajos, Bernáth Aurél, Pátzay Pál, Márfy Ödön, Kassák Lajos, Ferenczy Béni portréfotója. Ugyancsak úttörő tevékenységet fejtett ki a reklámfotózás terén is. A két világháború között működtette Dorottya utcai műtermét, mely a korszak egyik legjelentősebb fotós-magániskolája volt. Tanítványa közé tartozott Bohacsek Margit, Brenner Zsófia, Forbát Böske, Füredi René, Walter Olga, Mikes Éva, Laub Juci, Besnyő Éva, Pintér Zsuzsa és Barta Éva is. A sors keserű fintora, hogy élete végén a magyar fotóművészet eme karizmatikus alakja a belügyminisztérium alkalmazottjaként igazolványképek készítéséből élt.

A quattrocento bűvöletében

Ha Korb portróját, illetve a fotográfus két arcképét (*Önarckép*, 1910 és *Korb Erzsébet arcképe*) összevetjük, nyilvánva-

Pécsi József (?): Korb Erzsébet, 1923 körül

Pécsi József: Reneszánsz önarckép, 1910

ló a két alkotó közötti művészi szerepvállalás hasonlósága. Pécsi reneszánsz mellszobrot idéző figurája ugyanúgy a quattrocento emberideálját eleveníti meg előttünk, akár csak Korb törékeny kéztartása, mely utalás a 15. századi angyali üdvözlés - ábrázolásokra. Mindkét művész, akár csak az angol preraffaeliták, a 15. század művészetében lelték meg korunk romlott embereszmenyének és a kifulladás kortárs művészet megújításának lehetőségét. A portrék lágy lírai hangvétele, a történelmi minták hasonló megidézése ugyanakkor több mint véletlen egybeesés, sokkal inkább a két művész közötti szoros barátság tényét erősíti.

Kaszás Gábor

